

**BAŞBAKAN SAYIN RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN
BİLİM VE TEKNOLOJİ YÜKSEK KURULU'NUN
20. TOPLANTISI
AÇILIŞ KONUŞMASI
(15 Aralık 2009)**

Sayın Kurul Üyeleri,
Değerli Katılımcılar,
Değerli Basın Mensupları,

Sizleri en içten duygularımla selamlıyor, 20'inci toplantısını yaptığımız Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'na, 11'inci defa başkanlık etmekten büyük bir memnuniyet duyduğumu özellikle ifade etmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi Kurulumuz 2004 yılı Eylül ayından beri hiç aksamadan, yılda iki defa düzenli olarak toplanmaktadır. Kurul, faaliyete başladığı 1983'ten 2004 yılına kadar geçen 21 yılda sadece 9 kere toplanabilmiştir. Son 5 yıldaki istikrar göz önüne alındığında Hükümet olarak bilim, teknoloji ve yenilik çalışmalarına ne kadar önem verdiğimiz daha iyi anlaşılabilir.

Değerli Arkadaşlar,

2004 yılından bugüne, bu alanda alınan mesafe ve yakalanan ivme, memnuniyet vericidir. Ülkemiz, uygulanan doğru politikalarla, son yıllarda bilim, teknoloji ve yenilik alanında büyük bir atılım içine girmiş bulunuyor.

Bilim ve teknolojide koyduğumuz hedeflere doğru hızla aldığımız ve bu attığımız adımlarla pekişince bazı ortaya çıkan göstergeler var ki bunları sizlerle özellikle paylaşmak istiyorum.

2008 sabit fiyatları ile 2002 yılında 2.3 milyar TL olan Ar-Ge Harcamaları 2008 yılında 6.9 milyar TL'ye çıktı. Yani üç kat arttı.

Bilimde, araştırmada en kritik husus biliyoruz ki ülkelerin sahip olduğu Ar-Ge personelinin nitelik ve niceliğidir. 2002 yılında 29 bin olan tam zaman eşdeğer araştırma personeli sayısını, 2010 yılında 40 bine yükseltmeyi hedeflemiştik. Bu hedefi, 2006 yılında yakaladık. 2013 yılı hedefini 150 bine çıkarttık. Ülkemizdeki tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli, 2008 yılında 67 bine ulaşmış bulunuyor. Görüldüğü gibi, yeni hedefimize doğru da hızla yol alıyoruz.

Türkiye, son beş yılda, hem Ar-Ge harcamalarını hem de Ar-Ge personeli en hızlı artıran dünyadaki ikinci ülke olmuş bulunuyor.

Ancak, Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payının %2 olması hedefine ulaşmak için daha fazla gayret sarf etmemiz gerekecektir. Bu doğrultuda büyük bir gayretin içerisindeyiz. Malum küresel finans krizi bizim bu sürece yönelik hedeflerimizi biraz ertelemiş bulunuyor. Ancak başlattığımız Ar-Ge atılımının sürdürülebilmesi için, dünyada yaşanan bu krize rağmen, 2009 yılında TÜBİTAK bütçesine 200 milyon lira ek ödenek tahsis ettik.

Değerli Kurul Üyeleri,

Memnuniyetle belirtmek isterim ki, sanayimiz de Ar-Ge ve yenilik çalışmalarında artık elini taşın altına koymaya başlamıştır. 2008 yılı istatistiklerine baktığımızda özel sektörün Ar-Ge harcamaları, tarihimizde ilk kez, yükseköğretim sektörünü geçmiş bulunuyor. Özel sektörün 2002 yılındaki toplam Ar-Ge harcaması, sabit fiyatlarla, 675 milyon lira iken, bu rakam 2008 yılında 3 milyar liraya çıktı. Özel sektörün Ar-Ge harcamalarındaki payı böylece % 44'e yükseldi.

2008 yılında, ülkemizde Ar-Ge'ye ayrılan mali kaynağın % 47'sinin özel sektör, %32'sinin kamu, %16'sının yükseköğretim sektörü tarafından fonlandığını görüyoruz.

Özel sektör, araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetlerinin hem fonlanmasında hem de gerçekleştirilmesindeki öncü yerini güçlendirmeye başladı.

Gelişmiş ülkelerde aslında bu oran daha yüksektir. Kurulumuz tarafından 17'inci toplantıda belirlenen 2013 hedefimiz, özel sektör payının %60'a çıkmasıdır. Gelişmeler, bu hedefi yakalayacağımızı göstermektedir.

Özel sektörde çalışan araştırmacı sayısı da, özel sektör tarafından bu alana yapılan yatırıma paralel olarak hızlı bir artış göstermiş bulunuyor.

Özel kesimde çalışan tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeline baktığımızda, 2002'de 6.000 iken bu sayı 2008'de 27.000'i geçti, yani 4.5 kat arttı. Bir

başka deyişle, 2008 itibarıyla, ülkemizdeki 67 bin Ar-Ge personelinin 27 bini özel kesimde görev yapmaktadır.

Hükümet olarak, özel sektörün Ar-Ge faaliyetlerini ve özgün teknoloji çalışmalarını sürdürebilmesi için gerekli ortamı ve iklimi oluşturmaya devam edeceğiz.

Çünkü, her zaman söylediğim gibi, Türkiye bilmelidir, bildiğini kullanmalıdır, özgün bilgisini ve tecrübe birikimini kullanarak üretmelidir. Rekabet için özgün bilgi, özgün teknoloji gerekir. Ar-Ge ve teknoloji geliştirme faaliyetleri için verdiğimiz her türlü destek, sonunda, istihdam olarak, vergi geliri olarak, ihracat olarak geri dönmektedir.

Bu doğrultuda, son yıllarda sağlanan Ar-Ge ve yenilik projelerine verilen devlet desteklerindeki önemli artışlar gerçekten bizler için de geleceğe yönelik umudumuzu arttırmaktadır. 5746 sayılı Kanun ile getirilen Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine vergi indirimleri, özel sektörün Ar-Ge çalışmalarına ciddi ivme kazandırmıştır.

Bu çalışmaların sonuçlarını, bir önceki BTYK'da özellikle otomotiv sektöründen örneklerle izlemiştik. Bugün de makine imalat sektöründeki gelişmeleri yine özel sektörün içindeki temsilcilerinden bizzat dinleyecek izleyeceğiz.

Toplantılarımızda, 6'şar aylık dönemler itibarıyla, BTYK olarak yaptıklarımızı, politika ve stratejilerimizi burada gözden geçirme imkanını da artık buluyoruz. Bunun yanında destek sağlayan kamu kuruluşlarımızla, üniversitelerimiz, sanayimiz ve araştırma enstitülerimizin faaliyet sonuçlarını değerlendiriyoruz. Bundan sonraki toplantılarımızda da, performans ve etki değerlendirmeleri dahil olmak üzere bu değerlendirmelerimize devam edeceğiz.

Değerli Bilim Adamlarımız ve Kamu Yöneticilerimiz, İşadamlarımız,

2005-2010 döneminde himayemiz altına aldığımız dört alandan birisi, ülkemizde Ar-Ge kapasitesinin geliştirilmesi, bilim insanı yetiştirilmesi ve geliştirilmesiydi.

Milli Eğitim Bakanlığı, her yıl önemli sayıdaki gencimizi yurt dışına eğitime göndermeye özen gösteriyor. Bir anlamda bilim elçileri olarak da kabul ettiğimiz bu gençlerimiz, Türkiye Araştırma Alanı ile diğer ülkelerin bilim camiası arasında önemli bir köprü oluşturuyor.

Devlet Planlama Teşkilatı, “Öğretim Üyesi Yetiştirme”, “Araştırmacı Yetiştirme ve Sanayi Doktora” Programları ve araştırma altyapıları için bu konuda özel destek veriyor. Böylece hem ülkemizde bilim insanı nitelik ve niceliğinin, hem de üniversitelerimizin araştırma potansiyelinin gelişmesine katkı sağlıyor.

Bu dönemde, TÜBİTAK'ın üniversitelerimize sağlamış olduğu bilimsel proje destekleri ve bilim insanı destekleri kat kat artmıştır. Üniversitelerimizin araştırma faaliyetlerine çok önemli katkılar yine bu dönemde sağlanmıştır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının SAN-TEZ programı ile, üniversitelerimizdeki bilgi birikimi ile sanayimizdeki tecrübe birikimi bir araya gelmeye ve yeni değerler üretilmeye başlandı.

Kurulumuzun 18. toplantısında, ülkemizin uluslararası araştırmacılar için cazibe merkezi olmasının önündeki engelleri kaldırmasını kararlaştırmıştık. Bu amaçla oluşturulan “Uluslararası Araştırmacılar Koordinasyon Komitesi” verimli çalışmalar yaptı. TÜBİTAK koordinasyonunda, çok sayıda kurumumuzun birlikte yaptıkları çalışmalar neticelerini vermeye başladı.

Bu çalışmaları dikkatle izliyoruz. Bize gelen önerileri değerlendirip, üzerimize düşenleri hiç gecikmeden yerine getiriyoruz.

Örneğin, 403 sayılı Türk vatandaşlığı kanununda yapılan değişiklik ile bilim teknik alanında Türkiye'ye olağanüstü hizmeti geçmiş veya hizmeti geçeceği düşünülen kimselere vatandaşlığa geçişte ayrıcalık tanıdık. Artık dünyanın neresinden neşet ederse etsin, tüm bilim insanlarına kapılarımız açılmıştır. Bildiğiniz gibi geçmişte bu noktada çok ciddi sıkıntılar vardı. Yani bu tür yetişmiş insanları ülkemize getirmek ciddi bir sorundu, adeta mümkün değildi.

Aslında, bu yapılanları, tarihte ilk yapan bizler değiliz. Daha 13. yüzyılda, doğudan, batıdan, Orta Asya'dan, İspanyadan gelen bilim insanlarına Anadolu'yu, Bursa'yı, İstanbul'u Konya'yı vatan edinmeleri için, adımlarına altın döken bir kültürün, medeniyetin mirasçıları olarak biz ertelenmiş de olsa bu görevimizi şimdi yerine getiriyoruz.

Değerli Katılımcılar,

Bilim, teknoloji ve yenilikte gelişmenin diğer bir koşulu ise diğer ülkelerle bu konuda işbirliği yapılmasıdır. Bilim ve sanat izole ortamlarda, kendinizi dünyadan soyutlayarak yapılmaz. Bu nedenle, bilim ve teknolojide uluslararası ilişkilerin gelişmesi için hiçbir fedakârlıktan kaçınmıyoruz.

Avrupa Birliği 6. ve 7. Çerçeve Programlarına katılım için önemli miktarlarda kaynak ayırdık. 6. Çerçeve Programından arzuladığımız sonuçları alamadık; ama 7. Çerçeve Programında şu ana kadar gösterilen performans, beklentileri karşılıyor. Ancak, hem sanayimizden, hem de üniversitelerimizden ve araştırma kurumlarımızdan daha fazla gayret bekliyoruz.

Hükümetlerimiz döneminde, bilim ve teknoloji, dış politikamızda önemli bir yere taşınması, hem araştırma kapasitemizin artmasına, hem de uluslararası ilişkilerimize olumlu katkı sağlamaktadır.

Değerli Arkadaşlarım,

Bu dönemde önceliklerimizi belirlerken, Vizyon 2023 Strateji Belgesini, ülkemizin ihtiyaçlarını ve gerekli yetkinlik düzeylerini göz önüne aldık. Özellikle, iki alanı öncelikli alan olarak belirledik. Bunlar savunma araştırmaları ve uzay araştırmalarıdır. 2005 yılından itibaren, bu alanlara önemli kaynaklar aktardık, sonuçlarını da almaya başladık.

Önümüzdeki toplantılarda, kamu kurumları öncelik ve ihtiyaçları doğrultusunda özel sektör, üniversitelerimiz ve araştırma enstitülerimiz tarafından hayata geçen projeleri hep birlikte değerlendireceğiz.

Değerli Arkadaşlarım,

Yine bu dönemde başarılan ilklerden biri de, yıllardır gereken önem verilmeyen sosyal bilimler alanının öncelikli alan haline getirilmesi, verilen desteklerle, bu alanda da araştırma kapasitesinin oluşmaya başlamasıdır.

“Sosyal ve beşeri bilimlere, çok daha önce önem ve destek verilmeye başlansaydı, bugün karşı karşıya olduğumuz pek çok sosyal sorun olur muydu?” sorusunu kendimize soruyoruz. “Olsa dahi, çözümler için bu kadar fazla zaman kaybeder miydik?” diye kendimize sormadan edemiyoruz.

Pek çok alanda olduğu gibi, bugün tartışa geldiğimiz pek çok sorunu, bilimi, aklımızı, sahip olduğumuz her türlü değeri doğru kullanarak aşacağımıza inancım tamdır. Uzlaşma ile el ve gönül birliği ile bunu başaracağız.

Bütün bu çalışmalardan nihai olarak beklediğimiz, yaşam kalitemizin ve ülkemizin rekabet gücünün yükseltilmesidir. Bunun tüm yurt sathına yayılmasıdır.

Bilim, teknoloji ve yenilik çalışmalarında gücümüzü birleştirmek ve potansiyelimizi ortaya çıkarmak amacı ile bölgelerimizde yapılan “Ar-Ge Günlerinin” önemli olduğuna inanıyorum. Tüm illerimizde, valilerimizin, rektörlerimizin, sanayi odalarımızın, belediye başkanlarımızın bir araya

gelerek, yenilik ve araştırma faaliyetlerine hız vermelerini özellikle bekliyorum.

Değerli Katılımcılar,

Dünyanın en güçlü ilk 10 ekonomisi arasına girme hedefimize ulaşmada Ar-Ge ve yenilik çalışmalarının yaşamsal bir önemi olduğu bilinciyle, bu konuya her zamankinden fazla yoğunlaşmamız gerekmektedir.

11'inci kez bir araya geldiğimiz bugün, şöyle bir geriye doğru baktığımda, yapılanlardan ve aldığımız mesafeden aslında memnuniyet duyuyorum. 2004 Eylül ayında yaptığımız 10. toplantımızda ve daha sonraki toplantılarımızda oluşturduğumuz politika ve stratejiler ile bunların hayata geçirme yöntem ve mekanizmalarının doğru olduğunu değerlendiriyorum.

Tarım Bakanlığının ve TÜBİTAK'ın araştırma enstitülerinde, üniversitelerimizde ve sanayimizde yürütülen projelerden yüzümüzü güldüren sonuçları almaya başladık.

Bu sonuçlar, bir olursak, beraber olursak, koyduğumuz hedeflere odaklanırsak, bilimi ve bildiğimizi kullanırsak, bilenlere gerçekten imkân sağlarsak, ne kadar başarılı olacağımız konusunda bizlere özgüven kazandırıyor.

Daha önce yurt dışından aldığımız pek çok şeyi artık yurt içinde üretmeye ve yurt dışına ileri teknoloji ürünlerini satmaya başladık.

Ar-Ge yatırımları, bildiğiniz gibi değerli arkadaşlar, uzun vadeli yatırımlardır. Mesela, bugün lise çağlarında olan bir gencimizin, bilgi üreten, bildiği ile

ülkesine yarar sağlayan bir insan olması için en az 15 yıl gerekiyor. Biz çalışmalarımızı bu perspektifle yapıyoruz.

Ama memnuniyetle öğrendim, geçenlerde bunu bana arkadaşlarım bildirdiğinde, hakikaten bu umudumuzu çok daha fazlasıyla arttırdı. 2009 yılında Uluslararası Bilim Olimpiyatlarına 35 lise öğrencimiz katılmıştı. Bunlardan 34'ü madalya ile dönmüştür. Hiçbir uluslararası olimpiyat şampiyonasından böyle bir sonuç aldığımızı bilmiyorum. Yani Hocalarımız hatırlıyor mu ama ben hiç hatırlamıyorum. İlk defa böyle bir şey oluyor ve bu yolda emin adımlarla, sabırla ilerliyoruz. Tabi bu yavrularımızın yetişmesinde emeği geçen tüm hocalarımızı ve yine emeği geçen hayır sahiplerini de Milli Eğitim Bakanlıklarımızın tüm bakan ve yetkililerini de huzurlarınızda ayrıca kutluyorum, tebrik ediyorum.

Tüm olumlu gelişmelere rağmen, gelişmiş ülkelerle mukayese ettiğimizde, Türkiye'mizin sahip olduğu büyük potansiyeli göz önüne aldığımızda Ar-Ge ve yenilik çalışmalarında birlikte yakalayabileceğimiz yeni fırsatlar ile kat edebileceğimiz uzun bir yolumuzun olduğu açıktır.

Doğrusu bu inançla, daha önceki yıllarda da olduğu gibi, kamu kaynaklarından Ar-Ge ve yenilik çalışmalarına verdiğimiz desteği artırmaya devam edeceğiz. Ar-Ge faaliyetleri için gerekli esnekliği sağlayan yasal ve idari altyapının geliştirilmesini sağlayacağız.

Bakan arkadaşarımdan, bürokrasimizden, üniversitelerimizden, kamu kuruluşlarımızdan ve özel kesimden beklentim odur ki, araştırmacılara özellikle bu noktada gerekli desteği versinler, pozitif ayrımcılık yapalım ve yapmaya devam edelim.

Çünkü bilim ve teknoloji, sosyal ve ekonomik tüm alanları etkileyen aslında yatay bir alandır. Bilim ve teknolojiye yatırım, biliyoruz ki geleceğe önemli bir yatırımdır. Bu alana ne kadar çok yatırım yaparsak, ne kadar çok bilim insanına sahip olursak, geleceğe o kadar güvenle bakabilir, bugün hayal gibi görünen pek çok şeye erişebiliriz.

Değerli Katılımcılar,

Ülkemizin bilim, teknoloji ve yenilik atılımında olağanüstü gayretle çalışan tüm bilim insanlarımıza, kuruluşlarımıza ve kişilere en içten şükranlarımı sunuyorum.

Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu 20'inci Toplantı'sının ülkemiz için, milletimiz için, insanlık için yararlı olmasını diliyor, sizlere sevgi ve saygılarımı sunuyorum.